

הרבנות הראשית לרוסיה

Главный раввинат России • Chief Rabbinate of Russia

Россия, 127018, Москва, 2-й Вышеславцев пер., 5А • 2-nd Vysheslavtzev per., 5A, Moscow, 127018, Russia
Тел./tel. +7 (495) 627-7000, факс/fax +7 (495) 627-7057 e-mail: arie@jewish.ru

בס"ד

לקראת השנה החדשה הבאה עלינו לטובה ולברכה, שנת ה'תשס"ח, הנני מתכבד להגיש בפני הרבנים השלוחים ואנשי שיחיו במדינות חבר העמים, מדריך קצר להליכות ומנהגי חודש תשרי.

וזאת למודעי שהזמנים במדריך הם לאזור מוסקבה וזמני התפילה הם בביהכנ"ס המרכזי "בית-מנחם" ב"מארינא ראצא".

המדריך היה למראה עיניו של הרה"ח הרב שלום דובער חייקין שליט"א, שליח כ"ק אדמו"ר זי"ע ומד"א בקהילת חב"ד קליוולאנד אוהיא. שהעיר את הערותיו החשובות והמועילות ותודתנו נתונה לו על כך.

באיחולים לבביים לכתיבה וחתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה.

שנת גאולה וישועה!

הרב לוי יצחק מונדשיין
מזכיר

מוצש"ק פ' תבא, יום הבהיר חיי אלול ה'תשס"ז
שלוש מאות ותשע שנה להולדת כ"ק מורינו הבעש"ט נ"ע
מאתים ששים ושתים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע

נערך לע"נ אמי מורתי מרת רחל לאה ע"ה בת הרה"ת ר' דוד ע"ה

מדריך חודש תשרי - ה'תשס"ח

הצעות מעשיות בהכנות לקראת החגים הבעלי"ט:

- 1) לקנות רימון.
- 2) לקנות פרי חדש לברך עליו "שהחיינו" בליל ב' דר"ה.
- 3) מכיוון שביו"ט אסור להדביק את הנרות לפמוטות, עליהם הם דולקים, מומלץ להכין עבור הדלקת הנרות של הימים הבאים, מעמידים מוכנים העשויים מניר אלומיניום וכדו'.
- 4) לפני כל חג להכין שלהבת ממנה יוכלו להדליק את הנרות של הימים הבאים.

שבת קודש פ' ניצבים וילך, כ"ה אלול ה'תשס"ז

אמירת כל התהלים בהשכמה כבכל שבת מברכים, אין אומרים ברכת החודש. אומרים "אב הרחמים".

"החודש השביעי שהוא החודש הראשון לחדשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים שהוא השבת האחרון דחודש אלול, ובכוח זה ישראל מברכים את החדשים יא פעמים בשנה... קוראים אז פרשת אתם נצבים, דוהו ברכתו של הקב"ה, בשבת מברכים חודש השביעי שהוא המושבע והמשביע ברוב טוב לכל ישראל על כל השנה." [היום יום]

מוצאי שבת קודש פ' ניצבים וילך, כ"ה אלול ה'תשס"ז

צאת השבת - 20:55. בתפלת ערבית אין אומרים "ויהי נעם" ו"ואתה קדוש". אמירת סליחות בשעה 1:30 לאחר חצות הלילה (לפנות בוקר של יום ראשון). השליח ציבור מתעטף בטלית בלא ברכה. (וטוב שתהיה טלית שאולה). האומר סליחות ביחיד, לא יאמר "ג מידות, גם לא בניגון ובטעמים. וכן לא יאמר את הפיוטים שבלשון ארמית 'מחי ומסי' וימרון דבשמיא'.

יום שני - שלישי, כ"ז - כ"ח אלול ה'תשס"ז

אמירת הסליחות בבוקר, בשעה 8:00 לפני תפלת שחרית.

יום רביעי, כ"ט אלול ה'תשס"ז - ערב ראש השנה ה'תשס"ח

אמירת הסליחות בבוקר, בשעה 8:00 לפני תפלת שחרית.
התרת נדרים - לאחר תפלת שחרית (סידור, עמוד 269). (וטוב שיהיה בעשרה ולכל הפחות צריך שיהיו לפניו שלושה).

עריכת פרוזבול - בסיום אמירת נוסח 'התרת נדרים', אומר כל אחד בפני המתירין:

הריני מוסר לְכֶם כָּל חֻבּוֹת שֵׁישׁ לִי שְׁאַנְבְּה אֹתָם כָּל זְמַן שְׁאַרְצָה.

למי שאין אפשרות לערוך זאת בפני שלשה אנשים, מן הראוי שימלא את הטופס המופיע בסוף המדריך ולשלחו למשרד הרבנות.

נוהגים לכתוב פ"נ - בקשת ברכה לשנה החדשה - ולשלחו לקרוא על הציון הק'. (מס' הפאקסי שבבית 'אוהל חב"ד ליובאוויטש' שע"י הציון הק': 8-10-1-718-723-4444)

עירוב תבשילין - על מנת שיוכל לעשות צרכי השבת ביום שישי (בעוד היום גדול, שיוכל ליהנות מהם ביום טוב עצמו), לוקח בערב החג חלה שלמה וכזית מאכל מבושל חשוב (בשר או דג), ויתן ביד אחר לזכות על ידו לכל הקהל, ואומר: **אֲנִי מְזַבְּחָה לְכָל מִי שְׂרוּצָה לְזָבוֹת וְלְסֻמוֹךְ עַל עֵרוֹב זֶה.** ומי שזוכה נוטל בידו את העירוב ומגביהו טפח, וחוזר המזכה ונוטל העירוב מיד הזוכה ומברך: **בָּרוּךְ אַתָּה אֲד-נִי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוֹב וְאָמַר: בְּדִין יְהִי שְׂרָא לָנָא לְאַפּוּי וְלְבִשּׁוּלִי וְלְאַטְמוּנִי וְלְאַדְלוּקִי שְׂרָנָא וְלְתַקְנָא וְלְמַעַבְדָּא כָּל-עֲרֻכְנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְתָּא לָנָא וְלְכָל-יִשְׂרָאֵל הַדְרִים בְּעִיר הַזֹּאת.**

מי שאינו מבין בלשון ארמית, צריך לומר בלשון שהוא מבין.
(תרגום הדברים ללה"ק: בזה יהיה מתר לנו לאפות ולבשל ולהטמין (אכל) ולהדליק נר ולתקן ולעשות כל צרכנו מיום טוב לשבת, לנו ולכל ישראל הדרים בעיר הזאת).

מטמינים את העירוב מבעוד יום.

את החלה בה השתמשו לעשיית העירוב, נהוג לצרף לילחם משנה' בליל שבת, להניחה לילחם משנה' ביום השבת ואז לאוכלה. את התבשיל יכול לאכול בשבת.
מן הראוי לזכור ולהזכיר, שהעירוב מתיר רק להכין מיום טוב שני לשבת, אבל לא מיום טוב ראשון לשני או לשבת.

הדלקת נרות - 19: 38

מברכים שתי ברכות: בְּרוּךְ אַתָּה אֲד-נִי אֵ-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַזְּכוּר. בְּרוּךְ אַתָּה אֲד-נִי אֵ-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינוּ וְקִיָּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה.

- יש לזכור להכין נרות שיספיקו להדלקת הנרות של החג ושבת, ולהשאיר אש דלוקה עבור ההדלקה בלילות הבאים. (בחג אסור להדביק את הנרות לפמוטות).

תפלת ערבית ליל א' דר"ה - 20: 30

לפני תפלת ערבית אומרים תהלים. מנהגינו להרבות באמירת תהלים במשך שני ימי ראש השנה. אחר התפלה מאחלים איש לרעהו לְשָׁנָה טוֹבָה תִּפְתָּב וְתִהְיֶה.

קידוש ליל ר"ה (סידור, עמוד 276).

מתחילים את הקידוש באמירת "סברי מרנן" וממשיכים בקידוש (בעמ' 277) עד לסיום הברכה "ויום הזיכרון", ומסיימים בברכת "שהחיינו".
אם הרימון (שנהוג לאכול בשעת הסעודה, וכדלהלן) כבר מונח על השלחן בשעת הקידוש, כדאי שיכוין לפטור גם את הרימון בעת אמירת ברכת 'שהחיינו'.

נטילת ידים - לסעודה ומטבילים את פרוסת "המוציא" שלש פעמים בדבש. המסובים לשלחן החג, שמברכים על החלה לאחר בציעתה, מטבילים בדבש לפני ברכת 'המוציא'.
הערה: מטבילים בדבש (ולא במלח) בראש השנה, ערב יוה"כ, מוצאי יוה"כ, חג הסוכות והושענא רבא. (הטיבול בדבש בימי חול המועד, אפשרי אך לא חובה) בכל הסעודות, כולל בימים הנ"ל, צריכים להניח גם מלח על השולחן. [מנהגו של הרבי, לאחר אכילת פרוסת 'המוציא' שאותה טבל שלוש פעמים בדבש, נטל פרוסה נוספת, וטבלה שלוש פעמים במלח].

אכילת התפוח - לאחר אכילת "כחצי זית" מהחלה. קודם אכילת התפוח מטבילים אותו שלש פעמים בדבש. מברכים: "בורא פרי העץ" ואומרים: הִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁתְּהַדִּישׁ עֲלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וְזִמַּת וְזָקָה ואחר כך אוכלים ממנו.

נהוג לאכול רימון בשעת הסעודה וכן עוד "סימנים" גזר וכו', כן נהוג לאכול בתחילת הסעודה ראש של דג. את נוסח הייהי רצון' אומרים רק עם אכילת התפוח.

ברכת המזון

אומרים "יעלה ויבא" ו"הרחמן" ליום טוב ולראש השנה. (סידור, עמ' 93)

יום חמישי, א' תשרי, יום א' דראש השנה

נהוג לטבול במקוה בבוקר לפני התפלה ומצות שופר.

תפלת שחרית - 10: 00

תקיעת שופר - 12: 30

מי שכבר יצא ידי חובת מצות שופר ורוצה לזכות את מי שעדיין לא שמע התקיעות, יכול לברך ולתקוע עבורו. אך באם תוקע עבור נשים, יברכו הנשים לעצמן.

תפלת מנחה - 19: 15 ולאחריה "תשליך"

הדלקת נרות - לאחר השעה 20: 50 (לאחר צאת הכוכבים) סמוך לקידוש. בשעת הדלקת הנרות צריך להיות על השולחן פרי חדש ואו ללבוש בגד חדש. את הנרות צריכים להדליק מאש שדולקת מערב החג. מברכים שתי ברכות:

בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹ-נָי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַזְכָּרוֹן. בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹ-נָי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנָן הַזֶּה. בעת אמירת ברכת "שהחיינו", מביטה על הפרי חדש.

תפלת ערבית ליל ב' דר"ה - 20:30

קידוש לליל ר"ה (סידור, עמוד 276).

בשעת הקידוש מונח הפרי החדש על השולחן ובעת אמירת ברכת "שהחיינו" מביטים על הפרי.

פרי חדש

אחר שתיית היין מברכים "בורא פרי העץ" ואוכלים את הפרי החדש. נטילת ידים לסעודה **אחר** אכילת הפרי.

ברכה אחרונה - אם אכל כשיעור ברכה אחרונה, מברך ואחר כך נוטל ידיו לסעודה. [ראה "אוצר מנהגי חב"ד", שדקדקו לאכול ולהשלים לשיעור ברכה].

ברכת המזון

אומרים "יעלה ויבא" ו"הרחמן" ליום טוב ולראש השנה. (סידור, עמ' 93)

יום שישי, ב' תשרי, יום ב' דראש השנה

נהוג לטבול במקוה בבוקר לפני התפלה ומצות שופר.

תפלת שחרית - 10:00

תקיעת שופר - 12:30

הדלקת נרות - 19:33

את הנרות צריכים להדליק מאש שדולקת מערב החג.

תפלת מנחה - 19:30

לפני התפלה אין אומרים "הודו" ומתחילים מ"פתח אליהו". אין אומרים 'אבינו מלכנו'.

"ואני בהצעת, אשר גם כל אחד ואחד ינהוג כן לחבר שעות דראש השנה והתחלת מוצאי ר"ה בלימוד החסידות, ובשביל אשר סללו לנו נשיאינו - יומשך גם לנו בכל עניינינו אור החסידות עד למטה מטה". [ספר המנהגים, ממכתב כ"ק ארמו"ר זי"ע]

קבלת שבת ותפלת ערבית - 20:20

מתחילים מ"מזמור לדוד" (סידור, עמ' 131). יש לזכור ולהזכיר לציבור לפני התפלה, את השינויים וההוספות שאומרים בעשרת ימי תשובה, בתפלת שמונה עשרה, וכמו כן בברכת 'מגן אבות' "המלך הקדוש".

שבת קודש, פ' האזינו, ג' תשרי, שבת שובה

תפלת שחרית - 10:00

תפלת מנחה - 19:00 קוראים בתורה - ג' גברי בפי "ברכה".

בבית הכנסת של הרבי נהוג היה לערוך התוועדות לפני השקיעה ביום ב' דראש השנה ובסיומה ניגנו את ניגוני רבותינו נשיאינו הקי' ני"ע, בהזכרת שם הרבי לפני הניגון.

בשנת תנש"א (השנה האחרונה בה היתה הקביעות כבשנה זו, שזכינו להתוועדות עם הרבי), נערכה התוועדות נוספת בישיבת שובה' לאחר תפלת מנחה, כתחליף להתוועדות ביום ב' דראש השנה. (נהוג ליטול ידים לסעודה ולומר 'לחיים', בעת ההתוועדות חוזרים דא"ח ומנגנים את ניגוני רבותינו נשיאינו הקי' ני"ע, כני"ל).

צאת השבת - 20:45 לפני תפלת ערבית, יש להזכיר לציבור אודות השינויים וההוספות שאומרים בעשרת ימי תשובה, בתפלת שמונה עשרה.

יום ראשון, ד' תשרי, צום גדלי'
תחלת הצום - 5:07 (עלות השחר).

שחרית - 9:00

אמירת "עננו" בשחרית, ע"י הש"ץ בלבד בעת חזרת הש"ץ, בין "גואל ישראל" ל"רפאנו".

סליחות - בשעת התפלה. מתחילים באמירת הסליחות מ"דרשו ה' בהמצאו".

אחר אמירת הסליחות - "אבינו מלכנו" הארוך [בנוסח של עשי"ת].

בתפילות שחרית ומנחה בימים ראשון - חמישי ד' - ח' תשרי אומרים "אבינו מלכנו" (סידור, עמ' 277).

קריאת התורה לתענית ציבור - אם בציבור המתפללים יש לפחות שלשה מתענים, קוראים בתורה את הקריאה לתענית ציבור. קוראים לעלות לתורה לשלשה שמתענים (לכהן: שמות לב, יא-יד, לוי: לד, א-ג, ישראל: ד-ו).

מנחה - 19:15

קריאת התורה לתענית ציבור. קוראים לעלות לתורה לשלשה שמתענים (לכהן: שמות לב, יא-יד, לוי: לד, א-ג, ישראל: ד-ו). העולה לשלישי, מפטיר בנביא "דרשו ה' בהמצאו". בסיום קריאת ההפטרה מברך שלש ברכות עד "מגן דוד". החזן מתחיל מיד באמירת חצי קדיש ואומרים "יהללו".

באם אין בין המתפללים שלשה מתענים, אין לקרוא בתורה.

הקהל אומר "עננו" בתפלת "שמונה עשרה" בברכת "שמע קולנו", והש"ץ בין ברכת "גואל ישראל" ל"רפאנו". בחזרת הש"ץ אומר "אלקינו ואלקי אבותינו" - ברכת כהנים.

סוף הצום - 20:26 (צאת הכוכבים).

יום שלישי, ו' תשרי

יאצ"ט הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, אמו של כ"ק אדמו"ר זי"ע, שנת תשכ"ה.

יום שישי, ט' תשרי, ערב יום הכיפורים

כפרות - באשמורת הבוקר. גברים לוקחים תרנגול ונשים תרנגולת. אשה מעוברת לוקחת תרנגול ושתי תרנגולות.

כיסוי הדם - המהדרין, וכן נהג כ"ק אדמו"ר זי"ע, שלאחר שחיטת העוף, מכסה בעצמו את הדם בברכה. לפני קיום מצות כיסוי הדם, יש לקבל את רשותו של השוחט לזכות במצוה זו, שמן הדין מוטלת היא על השוחט. נוטלים חופן של עפר, מברכים ומכסים את הדם. נוסח הברכה: **בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל כִּיסוּי הַדָּם בְּעֶפֶר.**

פדיון כפרות - נותנים לצדקה "פדיון כפרות" - סכום השווה לעלות העופות שנלקחו לכפרה [או שנותנים העופות עצמם לעניים].

בתפלת שחרית אין אומרים "מזמור לתודה", ואין אומרים "אבינו מלכנו". אין אומרים תחנון.

לעקאח - נהוג לבקש לעקאח (עוגת דבש) מידיד או בן משפחה, לאכול ממנו ולאחל איש לרעהו "לשנה טובה ומתוקה".

נהוג לאכול סעודת יום טוב לפני חצות היום.

מלקות - נהוג שלפני הטבילה במקווה ותפלת מנחה, מקבלים 39 מלקות המעוררים לתשובה. הנלקה - חגור בגארטל - נשכב לארץ על ברכיו, ופניו צפונה. המלקה לוקח בידי חגורת עור ומכה קלות בגבו של הנלקה, מתחיל מתחת לכתף ימין, מתחת לכתף שמאל ואח"כ באמצע חלקו התחתון של הגב וחוזר על כך 13 פעמים. סה"כ 39 מכות. בעת כל הלקאה אומרים המלקה והנלקה מלה במלה כסדר, את הפסוק "והוא רחום יכפר עוון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו". וחוזרים על הפסוק ג' פעמים.

מקווה - לפני תפלת מנחה, ואחר-כך לובשים בגדי יום טוב.

מנחה - 15:30 מרבים בצדקה, ובפרט לפני תפלת מנחה. אומרים "הודו" ו"פתח אליהו" כבכל ערב שבת קודש. בשמונה עשרה, אחר "יהיו לרצון" הראשון, אומרים וידוי ו"על חטא". אין אומרים "אבינו מלכנו".

סעודה המפסקת - אוכלים רק מאכלים הקלים לעיכול כמו עוף מבושל ומרק, אך אין אוכלים בשר ולא מאכלים ומשקים מתובלים ומלוחים. נהוג לאכול בסעודה זו ובסעודה של מוצאי יום הכיפורים "קרעפכין" (כיסני בצק ממולאים בבשר טחון).

ברכת הבנים - נהוג שהאב מברך את ילדיו לאחר הסעודה המפסקת. נוסח הברכה (לבן ולבת) מצורף בעמוד האחרון של מדריך זה. לאחר אמירת הנוסח, באפשרותו של כל אחד להוסיף מילות של ברכה כפי רחשי לבו.

הדלקת נרות - 19:04

מברכים על נרות החג שתי ברכות: **בְּרוּךְ אַתָּה אֲד-נִי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים.**

בְּרוּךְ אַתָּה אֲד-נִי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהִחֵינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה.

לפני הדלקת נרות החג, צריך להכין נר של 24 שעות או להדליק אש שישתמשו בה **רק** בכדי להדליק ממנה את נר ההבדלה במוצאי החג.

כל אדם נשוי יקח עמו לביהכנ"ס נר של 24 שעות נר זה נקרא בשם "א לעבעדיגע ליכט" (נר החיים). אם אפשר, כדאי לתת לגבאי להדליקו ועדיף שיניחו את הנרות בביהכנ"ס ללא סדר מסוים. באם כבו נרות אלו, ידליקום במוצאי החג. בנוסף לזה, כל מי שאומר "יזכור" ידליק נר זכרון בביתו.

הערה: נשים שיש להן היתר מהרב של קהילתן להדליק נרות ולא לקבל עדיין את יום הכיפורים (מכיוון שיסעו ברכב לביהכנ"ס) לא יברכו "שהחיינו" בשעת ההדלקה, אלא יאמרו את הברכה יחד עם כל הקהל בסיום תפלת "כל נדרי".

דברים האסורים ביום הכיפורים:

אסור לאכול ולשתות, לנעול נעלי עור. (בגדי עור מותרים בלבישה). אסור להתרחץ אפילו במים קרים. לנטילת ידים בבוקר ולאחר היציאה מבית הכסא, נוטלים רק את האצבעות. אסור להשתמש בבושם, שמנים, או משחות. איסור תשמיש המטה.

תפלת "כל נדרי" - 19:30

שבת קודש, י' תשרי, יום הכיפורים

תפלת שחרית - 10:00

יזכור - 12:30

צאת החג וסיום הצום - 20:27

הבדלה - לפני ההבדלה נוטלים ידים בשלמות. סדר ההבדלה כבכל מוצאי שבת ומברכים על הבשמים. ברכת "בורא מאורי האש" מברכים על נר שדולק מערב החג, או נר שהודלק ממנו. אם לא נשאר לו נר דלוק בביתו מערב יום טוב, ידליק נר מנר שהדליקו בביהכנ"ס בערב יו"ט ויברך על שניהם ביחד. ואם אי אפשר לברך על שניהם ביחד, יברך על הנר שהודלק מנר ביהכנ"ס שהודלק בערב יו"ט. בסיום ההבדלה אומרים "ויתן לך".

קידוש לבנה - לאחר ההבדלה בבית הכנסת.

סעודת יום טוב. מטבילין את פרוסת המוציא בדבש.

בניית הסוכה - הערב מתעסקים או על כל פנים מדברים על דבר עשיית הסוכה. כדאי להשתדל ולהתעסק בבניית הסוכה בעצמו. הנחת הסכך, מקפידים שתיעשה ע"י החייב במצוות הסוכה ולא ע"י נכרי.

החל מיום ראשון, י"א תשרי, עד סוף החודש אין אומרים תחנון.

יום שלישי, י"ג תשרי

יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע. היתרמ"ג.

יום רביעי, י"ד תשרי, ערב חג הסוכות

אגידת הד' מינים - מהדרים לאגוד את הלולב בסוכה בערב יום טוב. מנהג חסידים להוסיף על שלושה הדסים. הרבי עורר להשתדל להוסיף על כל פנים עוד שלושה. מכינים חמש טבעות - מעלי הלולב - לפני שמתחילים לאגוד את הלולב. על הלולב עצמו כורכים שתי כריכות. משתדלים ששתי הכריכות יהיו מכוסות בהדסים ובערבות. לאחר כריכת הלולב בשתי כריכות אלו, אוגד את הלולב, ההדסים והערבות על ידי שלוש כריכות שלוש כריכות אלו צריכות להיות בתחום של טפח אחד. מדייקים שקצותיהם התחתונים של הלולב, ההדסים והערבות יהיו מונחים בשווה זה ליד זה, ולא שיבלוט הלולב מלמטה. ההדסים - מימין הלולב, משמאלו ובאמצע (על שדרת הלולב). הערבות - אחת מימין הלולב ואחת משמאלו. משתדלים שהערבות לא ייראו כל כך.

עירוב תבשילין (ראה הנכתב בערב ראש השנה).

הדלקת נרות - 19: 01

מדליקים את הנרות בסוכה, ומברכים שתי ברכות: **בְּרוּךְ אַתָּה אֲד-נְי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב.**
בְּרוּךְ אַתָּה אֲד-נְי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחֵן וְהַגִּיעוּנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

- יש לזכור להכין נרות שיספיקו להדלקת הנרות של החג ושבת, ולהשאיר אש דלוקה עבור ההדלקה בלילות הבאים. (בחג אסור להדביק את הנרות לפמוטות).

תפלת ערבית - 19: 55

מתחילים מ"שיר המעלות" (סידור, עמ' 134) שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251)

קידוש - (סידור עמ' 250/51) אומרים "אתקינו סעודתא" ומתחילים הקידוש ב"סברי מרנן". בסיום הקידוש מברכים ברכת "לישב בסוכה" **ואחר כך** "שהחיינו".

המוציא - טובלים את החלה שלש פעמים בדבש. (המלח מונח גם הוא על השולחן) אלו שיוצאים ידי חובת הקידוש בשמיעה מאחר, לאחר שמטבילין החלה בדבש, מברכים שתי ברכות "המוציא" ו"אשר קדשנו.. לישב בסוכה".

ברכת המזון - אומרים "יעלה ויבא" (סידור, עמ' 91) ו"הרחמן" ליום טוב ולחג הסוכות. (בחול המועד אומרים "יעלה ויבא" ו"הרחמן" לסוכות, אך לא של יום טוב).

יום חמישי, ט"ו תשרי, א' דחג הסוכות

נטילת לולב - משכימים לנטילת הלולב. נוהגים לטבול במקוה לפני ברכת הלולב. מברכים על הלולב לפני התפלה, אם אפשר - בסוכה. מברכים שתי ברכות "ברוך... אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת לולב" ו"שהחיינו". בעת אמירת הברכה הראשונה נוטל ביד ימין את הלולב בלבד, ובעת ברכת "שהחיינו" נוטל ביד שמאל את האתרוג. לאחר סיום הברכה מצרפם יחדיו ומנענע כסדר הנענועים, שלש פעמים לכל צד. **לקרן** דרומית מזרחית, **קרן** צפונית מזרחית, **לאמצע** המזרח, למעלה, למטה, למערב - שתי פעמים הראשונות **לקרן** מערבית דרומית ובפעם השלישית **לאמצע** מערב.

תפלת שחרית - 10: 00

שחרית לשבת ויום טוב. בעמ' 170 "המאיר לארץ". שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251). "הלל השלם" ונענועים. (במשך אמירת ההלל מחזיק ביד ימין את הלולב ובשעת הנענועים מוסיף גם את

האתרוג ביד שמאל, מצרפס יחדיו ומנענע). "הושענות" ליום א'. מוציאים ספר תורה אחד ומשאירים את הארון פתוח עד לסיום אמירת ה"הושענות". לקריאת התורה, מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים בפרשת אמור, "שור או כשב" חמשה קרואים, ובשני מפטירים בפרשת פנחס, "ובחמשה עשר יום לחודש השביעי". "מוסף לשלש רגלים". (סידור, עמ' 256)

תפלת מנחה - 18: 55
שמונה עשרה לשלש רגלים (סידור, עמ' 251).

תפלת ערבית - 19: 55
מתחילים מ"שיר המעלות" (סידור, עמ' 134) שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251)

הדלקת נרות - לאחר השעה 20: 12 (לאחר צאת הכוכבים). מדליקים בסוכה מאש הדולקת כבר. מברכים: "ברוך.. להדליק נר של יום טוב" ו"שהחיינו".

קידוש - סדר הקידוש כמו בלילה הראשון, אלא שבסיום הקידוש מברכים תחלה ברכת "שהחיינו" ואחר כך "לישב בסוכה".

ברכת המזון - כמו בלילה הראשון.

יום שישי, ט"ז תשרי, ב' דחג הסוכות

נטילת לולב - בסוכה.

תפלת שחרית - 10: 00

שחרית לשבת ויום טוב. בעמ' 170 "המאיר לארץ". שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251). "הלל השלם" ונענועים. (במשך אמירת ההלל מחזיק ביד ימין את הלולב ובשעת הנענועים מוסיף גם את האתרוג ביד שמאל, מצרפס יחדיו ומנענע). "הושענות" ליום ב'. מוציאים ספר תורה אחד ומשאירים את הארון פתוח עד לסיום אמירת ה"הושענות". סדר קריאת התורה כביום הראשון של החג. "מוסף לשלש רגלים". (סידור, עמ' 256)

הדלקת נרות - 18: 56
מדליקים נרות בסוכה ומברכים ברכה אחת: "ברוך.. להדליק נר של שבת קודש"

תפלת מנחה - 18: 55

לפני התפלה אין אומרים "הודו" ומתחילים מ"פתח אליהו". שמונה עשרה לשלש רגלים (סידור, עמ' 251)

קבלת שבת ותפלת ערבית - 19: 40

מתחילים מ"מזמור לדוד" (סידור, עמ' 131) ב"בואי בשלום" (עמ' 132) אומרים "גם בשמחה ובצהלה". שמונה עשרה של שבת ומוסיפים "יעלה ויבא" (סידור, עמ' 140)

קידוש - כשבא מביהכ"ס אומר "שלום עליכם" ו"אשת חיל" בלחש. סדר קידוש ליום השבת (סידור, עמ' 146) לפני שתיית היין מברך "לישב בסוכה". אלו שיוצאים ידי חובת הקידוש בשמיעה מאחר, מברכים על החלה שתי ברכות: "המוציא" ו"לישב בסוכה".

ברכת המזון - מוסיפים "רצה והחליצנו" לשבת ו"יעלה ויבא" למועד. מוסיפים "הרחמן" לשבת ולסוכות, אך אין אומרים "הרחמן" ליום טוב.

שבת קודש, י"ז תשרי, שבת חוה"מ סוכות

שחרית - 10: 00

שחרית לשבת ויום טוב. תפלת שמונה עשרה לשבת בהוספת "יעלה ויבא". "הלל השלם". אין אומרים "הושענות".

לקריאת התורה מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים לשבעה קרואים בפרשת "כי תשא", ויאמר משה אל ה' ראה", ובשני מפטירים בפרשת פנחס, "וביום השני וביום השלישי". תפלת מוסף לשלש רגלים (סידור עמ' 256) בהוספת המלים והקטעים השייכים לשבת.

קידוש - אמירת "מזמור לדוד" וכו' בלחש, מברכים "לישב בסוכה" לפני שתיית היין.

תפלת מנחה - קוראים בתורה ג' גברי בפי "ברכה". שמונה עשרה לשבת בהוספת "יעלה ויבא". אין אומרים "צדקתך צדק".

צאת השבת - 20:07

תפלת ערבית - בשמונה עשרה מוסיפים "אתה חוננתנו" ו"יעלה ויבא". אין אומרים "ויהי נועם" ו"ואתה קדוש".

הבדלה - בסוכה. סדר ההבדלה כרגיל ומוסיפים בסיומה ברכת "לישב בסוכה". אמירת "ויתן לך" בלחש.

יום ראשון, י"ח תשרי, ב' דחיה"מ

נטילת לולב - בסוכה. בשחרית "יעלה ויבא", "הלל השלם" ונענועים. (במשך אמירת ההלל מחזיק ביד ימין את הלולב ובשעת הנענועים מוסיף גם את האתרוג ביד שמאל, מצרפם יחדיו ומנענע). "הושענות" ליום ג' וד'. מוציאים ספר תורה אחד ומשאירים את הארון פתוח עד לסיום אמירת ה"הושענות". מקיפים את הבימה רק באמירת ה"הושענות" ליום ד'. קוראים בתורה בפי פנחס. ד' קרואים. לכהן: "וביום השלישי" לוי: "וביום הרביעי" ישראל: "וביום החמישי" ולרביעי: "וביום השלישי" "וביום הרביעי". תפלת מוסף לשלש רגלים. (סידור, עמ' 256)

יום שני, י"ט תשרי, ג' דחיה"מ

נטילת לולב - בסוכה. בשחרית "יעלה ויבא", "הלל השלם" ונענועים. (במשך אמירת ההלל מחזיק ביד ימין את הלולב ובשעת הנענועים מוסיף גם את האתרוג ביד שמאל, מצרפם יחדיו ומנענע). "הושענות" ליום ה'. קוראים בתורה בפי פנחס. ד' קרואים. לכהן: "וביום הרביעי" לוי: "וביום החמישי" ישראל: "וביום הששי" ולרביעי: "וביום הרביעי" "וביום החמישי". תפלת מוסף לשלש רגלים. (סידור, עמ' 256)

יום שלישי, כ' תשרי, ד' דחיה"מ

נטילת לולב - בסוכה. בשחרית "יעלה ויבא", "הלל השלם" ונענועים. (במשך אמירת ההלל מחזיק ביד ימין את הלולב ובשעת הנענועים מוסיף גם את האתרוג ביד שמאל, מצרפם יחדיו ומנענע). "הושענות" ליום ו'. קוראים בתורה בפי פנחס. ד' קרואים. לכהן: "וביום החמישי" לוי: "וביום השישי" ישראל: "וביום השביעי" ולרביעי: "וביום החמישי" וביום השישי". תפלת מוסף לשלש רגלים. (סידור, עמ' 256).

ליל "הושענא רבא" - נוהגים להיות ערים כל הלילה. אומרים את כל "חומש דברים". מתחילים את אמירת התהלים בציבור בחצות הלילה (1:19). בסיום כל ספר, אומרים "יהי רצון לליל הושענא רבא", "יהי רצון לאחר צאת הלבנה" ו[באם יש חיוב] "קדיש יתום". מנהג הגבאים, שמחלקים - לאחר אמירת התהלים בציבור - תפוח בדבש, באיחולים לשנה טובה ומתוקה.

יום רביעי, כ"א תשרי, "הושענא רבא"

נטילת לולב - בסוכה. בשחרית "יעלה ויבא", לפני אמירת "הלל" מורידין את שתי הטבעות העליונות שעל הלולב.

"הושענות" - לפני אמירת ה"הושענות" מוציאים את כל ספרי התורה ומשאירים את ארון הקודש פתוח. אומרים את כל ה"הושענות" ומקיפים את הבימה שבע פעמים. אחרי אמירת ה"הושענות" של כל יום מוסיפים פסוק, כפי שכתוב בסידור. בסיום אמירת כל "סדר הושענות" נוטלים אגודה של חמש ערבות וחובטין בה חמש פעמים על הארץ כדי להמתיק החמש גבורות ואומרים ה"יהי רצון".

קוראים בתורה בפי פנחס. ד' קרואים. לכהן: "וביום החמישי" לוי: "וביום השישי" ישראל: "וביום השביעי" ולרביעי: "וביום השישי" וביום השביעי". תפלת מוסף לשלש רגלים. (סידור, עמ' 256).

סעודת חג - בחצות היום. מטבילים את החלה בדבש ונוהגים לאכול "קרעפכין".

עירוב תבשילין (ראה הנכתב בערב ראש השנה).

הדלקת נרות - 18:43

מדליקים את הנרות בסוכה ומברכים שתי ברכות: **בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב.**

בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה.

- יש לזכור להכין נרות שיספיקו להדלקת הנרות של החג ושבת, ולהשאיר אש דלוקה עבור ההדלקה בלילות הבאים. (בחג אסור להדביק את הנרות לפמוטות).

"יש לייקר במאוד את ארבעים ושמונה השעות של שמע"צ ושמח"ת. בכל רגע יכולים לשאוב אוצרות בדליים ובהביות בגשמיות וברוהניות, וזאת על ידי הריקודים" (ממכתב כ"ק ארמו"ר זי"ע, בשם חותנו, כ"ק ארמו"ר מוהרי"צ, בשם אביו, כ"ק ארמו"ר מוהרש"ב נ"ע)

תפלת ערבית - 19:30

מתחילים מ"שיר המעלות" (סידור, עמ' 134) שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251)

קידוש - בסוכה (סידור עמ' 250/51) אומרים "אתקינו סעודתא" ומתחילים הקידוש ב"סברי מרנן". אין מברכים "לישב בסוכה" אבל מברכים "שהחינו".
ברכת המזון - אומרים "יעלה ויבא" (סידור, עמ' 91) ו"הרחמן" ליום טוב.

הקפות - בבית הכנסת, לאחר תפלת ערבית וקידוש. את פסוקי ה"אתה הראת" (סידור, עמ' 335) אומרים שלוש פעמים. לאחר הפסוק "כי מציון" מוסיפים את הפסוק: וְהָיָה זִרְעֶךָ כְּעֵפֶר הָאָרֶץ וּפְרִצְתָּ יָמָה וְקִדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרַכְוּ בְךָ כָּל מְשֻׁפְּחֵת הָאָרֶץ וּבְזִרְעֶךָ: (בראשית, כח, יד).
אחר אמירת כל הפסוקים שלוש פעמים ואמירת "אב הרחמים", פותחים את ארון הקודש ומוציאים את כל ספרי התורה ל"הקפות". בסיום כל "הקפה" מחזירים את ספרי התורה לארון הקודש.

יום חמישי, כ"ב תשרי, שמיני עצרת

שחרית - 10:00

שחרית לשבת ויום טוב. בעמ' 170 "המאיר לארץ". שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251), "הלל השלם". לקריאת התורה מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים לחמשה קרואים בפרשת ראה, "עשר תעשר" ובשני מפטירים בפרשת פנחס, "ביום השמיני עצרת". [בהפטרה של שמע"צ הנדפסת בס' ההפטרות, יש בסופה פסוק מיותר. בסידור מודפסת ההפטרה לנכון].

יזכור - 12:30

מוסף לשלש רגלים (סידור, עמ' 256). בתחילת חזרת הש"ץ: "תפלת גשם".

במשך היום צריך לומר את פרשת "וזאת הברכה" "שנים מקרא ואחד תרגום".

לפנות ערב נפרדים מהסוכה. נכנסים לסוכה ואוכלים או שותים דבר מה. (כמובן ללא ברכת "לישב בסוכה").

תפלת מנחה - 18:40

שמונה עשרה לשלש רגלים (סידור, עמ' 251)

הדלקת נרות - לאחר השעה 19:54 (לאחר צאת הכוכבים). מדליקים את הנרות בבית מאש הדולקת כבר. מברכים: "ברוך.. להדליק נר של יום טוב" ו"שהחינו".

תפלת ערבית - 19: 30

מתחילים מ"שיר המעלות" (סידור, עמ' 134) שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251)

קידוש - מחוץ לסוכה (סידור עמ' 250/51). אומרים "אתקינו סעודתא" ומתחילים הקידוש ב"סברי מרנן". בסיום הקידוש מברכים "שהחיינו".
ברכת המזון - מוסיפים "יעלה ויבא" (סידור, עמ' 93) ו"הרחמן" ליום טוב.

הקפות - בבית הכנסת, לאחר תפלת ערבית וקידוש.
סדר ההקפות - כבליל שמיני עצרת.

יום שישי, כ"ג תשרי, שמחת תורה

שחרית - לשבת ויום טוב. בעמ' 170 "המאיר לארץ". שמונה עשרה לשלש רגלים (עמ' 251).
ברכת כהנים - בחזרת הש"ץ של שחרית. "הלל השלם". אחר אמירת "שיר של יום" (סידור, עמ' 78), נהוג לערוך קידוש - התוועדות ואחריה נגשים לעריכת ה"הקפות". אומרים את כל פסוקי ה"אתה הראת" שלוש פעמים, ואחר כך מקיפים **רק** שלוש וחצי פעמים [ללא הפסקה] כשבמהלכם אומרים את **כל** סדר ההקפות.

קריאת התורה - מוציאים שלשה ספרי תורה. בראשון קוראים לחמשה קרואים בפרשת ברכה. [ובאם יש צורך, חוזרים על הקריאה מספר פעמים, עד לפסוק "מענה אל-הי קדם", שממנו מתחילים לקרוא ל"חתן תורה". אך בבתי כנסת רבים של אנ"ש, בהם מתפלל קהל רב בלע"ה, נהגו לעלות כמה קרואים יחדיו בעליה אחת ומברכים כולם כאחד]. שישי - חתן תורה בסוף פי ברכה. מגביהים וגוללים ספר ראשון ומניחים ספר שני בו קוראים לשביעי - חתן בראשית, בתחילת פי בראשית. מניחים ס"ת השלישי לצד הספר השני ואומרים חצי קדיש. (המחזיק בספר הראשון נשאר יושב עם ספר התורה). מגביהים וגוללים ספר שני ומניחים הספר השלישי ובו מפטירים בפי פנחס, "ביום השמיני עצרת".

כל איש, מבוגרים וילדים נקראים לעלות לתורה.
תפלת מוסף - לשלש רגלים (סידור, עמ' 256).

תפלת מנחה - לפני התפלה אין אומרים "הודו" ומתחילים מ"פתח אליהו". שמונה עשרה לשלש רגלים (סידור, עמ' 251)

במשך היום צריך ללמוד את שיעור החומש שב"חת"ת", שישי ושביעי של פרשת "וזאת הברכה", ומראשון עד שביעי של פרשת "בראשית".

הדלקת נרות - 18: 38

קבלת שבת ותפלת ערבית - 19: 30

מתחילים מ"מוזמור לדוד" (סידור, עמ' 131).

שבת קודש, כ"ד תשרי, שבת בראשית

משכימים לאמירת תהלים בציבור.

אחרי לימוד שיעור חסידות ותפלת השבת, עורכים התוועדות חסידית.

מברכים החודש מר-חשון. מולד: יום ה' שעה 17:00, 10 דקות, 1 חלק.
ראש חודש: ביום השישי וביום השבת קודש הבעל"ט. אין אומרים "אב הרחמים".

לאחר קריאת התורה, או במהלך התוועדות השבת, נוהגים למכור את ה"מצוות" למשך השנה - זכויות לעליה לתורה, הוצאת והכנסת ספר תורה, יין לקידוש, נר למאור וכו'.

מנחה - קוראים לשלשה קרואים בפרשת נח. אין אומרים "צדקתך".

צאת השבת - 19: 49

הבדלה - כבכל מוצאי שבת.

ויעקב הלך לדרכו!

בְּרַכַּת הַבָּנִים

לְבֵת
יְשִׁימָךְ אֱלֹ-הִים
בְּשָׂרָה, רַבֵּקָה, רָחֵל וְלֵאָה

לְבֵן
יְשִׁימָךְ אֱלֹ-הִים
בְּאֶפְרַיִם וּבְמִנַּשֶּׁה

וַיְדַבֵּר אֲדֹ-נָי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
דַּבֵּר אֶל אֶהְרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר,
כֹּה תְבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אָמֹר לָהֶם:

יְבָרְכֶךָ אֲדֹ-נָי וַיִּשְׁמְרֶךָ:
יֵאָר אֲדֹ-נָי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנֶּנֶךָ:
יִשָּׂא אֲדֹ-נָי פָּנָיו אֵלֶיךָ
וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

וְשָׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם:

Благословение для детей

Для сыновей
E'симхо эл-ойим
K'Эфраим B'химнаше

(Да уподобит тебя Вс-вышний
Эфраиму и Менаше)

Для дочерей
E'симейх эл-оим
K'Соро,Ривко, Рохейль B'Лейо

(Да уподобит тебя Вс-вышний
Саре, Ривке, Рохели и Лее)

Ваедабейр Адой-Ной эль мойше лэймойр:
дабейр эль ааройн в'эль бонов леймойр,
кой сэвораху эс бней йисроэйль омойр лоем:

Еворехехо Адой-Ной B'йишмерехо:
Йоейр Адой-Ной понов ейлехо вихунеко:
Йисо Адой-ной понов ейлехо:
B'йосейм L'хо шолойм:

Весому ес шми ал бней йисроэйль ваани аворхейм:

הרבנות הראשית לרוסיה

Главный раввинат России • Chief Rabbinate of Russia

Россия, 127018, Москва, 2-й Вышеславцев пер., 5А. • 2-nd Vysheslavtzev per., 5A, Moscow, 127018, Russia
Тел./tel. +7 (495) 627-7000, факс/fax +7 (495) 627-7057 e-mail: arie@jewish.ru

בס"ד

שלהי אלול ה'תשס"ז

שנת ה'תשס"ח הבעל"ט, היא שנת השמיטה עליה נאמר בתורה: **זוה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה לה' (דברים טו, ב)** ועל כן, נאסר עלינו לתבוע חובות אחד מחברו במשך שנה זו.

כשחז"ל ראו שבעקבות ציווי זה, אנשים נמנעו להלוות לעניים, מפני החשש שהעניים לא יחזירו את חובותיהם בבוא שנת השמיטה, יסדו את תקנת ה"פרוזבול". רעיון תקנה זו, שהמלווה מעביר את חובותיו מרשותו לרשות בי"ד, ולכן יכול לגבות את חובותיו. תקנה זו שתיקנה הלל הזקן, תקפה גם שלא בזמן הבית, הן בארץ הקודש והן בחו"ל.

הנך מתבקש למלאת את הטופס המצוי"ב ולחתום בתחתית הטופס. ההעברה נכנסת לתוקף בערב ראש השנה.

את הטופס ניתן לשלוח אל משרד הרבנות הראשית למס' פקסי 7.495.627.7057 או לכתובת דואר אלקטרוני arie@jewish.ru

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה

שטר פרוזבול

ב"ה. שלהי אלול ה'תשס"ז
אני הח"מ מוסרני לכם חברי בית הדין:
הרב שלמה דובער פנחס לאזאר, הרב שניאור זלמן הכהן כהן, הרב ישראל ברנבוים.
שכל חוב שיש לי הן בשטר והן בע"פ שאגבנו בכל זמן שארצה.

חתימה